

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 330. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467280773184/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

ANDEN DEL. HJEMLØSHEDEN

Den brede anden del omfatter tre bøger. Første bog beskriver Ottos studietid i København, hans bekendtskaber, venskaber og forelæsningsforedrag. Den anden hans forsøg på at træffe valg, engagere sig – både med hensyn til livsgerning og kærlighedsforbindelse. Den tredje svarer til Wilhelm Mensters »vandreår« efter »læreårene«: den foregår ude i det urolige Europa i revolutionens år 1848. Her møder vor helt både den ydre tummel, bestræbelserne for idealernes virkeliggørelse, og den indre levelære og livsforståelse han uklart har efterledt.

1. *Ungdommens prøvesejlader*

Forfatteren har i en efterskrift bragt i hans tidsskrift *Nord og Syd* forklaret, at med andendelen »begynder han sit Studenterliv med ubestemt og urolig Længsel efter Idealet, med en sympatetisk Trang der er »hjemløs« ... Han bærer paa en Anelse om, at hvad der bydes ham ikke vil holde ud til Enden, men hvad han kan faa, tager han som Afdrag paa det Ubekendte, der skal komme og være sandt, paalideligt og udholdende til det sidste« (*Nord og Syd* 1858 I s. 127). Det er et modstykke til Paludan-Müllers Adam Homo, en anden enlig provinsstudent, der stadig fristes til at svigte sin idealitet. I tråd med udnyttelsen i Goldschmidts noveller af det meningsfulde tilfælde hedder det i afsnittets første forfatterrefleksion, at »Tilfældet er ikke saa blindt, som man troer ... Hvad man møder og finder, afhænger ogsaa af, hvad man søger, af den Retning, som Sjælen har, bevidst eller ubevidst« (I s. 104).

Af de forskellige studiefag er det navnlig den antikke filosofi og digtning, der tiltrækker som arnestedet for den europæiske idealisme. Men der er ingen kontakt mellem universitetets lærere og studenter, og de skiftende logier kan ikke erstatte det tabte fødehjem. Han føler også urolig længsel efter kvinder – dette tema får sit ledecitat fra en strofe af Chr. Winther, der passer med den mytiske erindring om æblet (I s. 115). En logiværtindes datter bliver af studiekammeraterne antikiseret til Odysseus' Nausikaa; hendes navn Pauline er måske fra fru Gyllembourgs novelle »Den magiske Nøgle«, som der et par steder alluderer til. Hjemligere tilknytning